Pris 60 öre.

A J LINDGRENS BOKTRYCKERI
BOKBINDERI FALKÖPING
1943

Skogsfolk

Skogsarbetarnas problem, belysta av skogens män.

HELLAS FÖRLAG, STOCKHOLM.

SKOGSFOLK

Andra upplagan.

3:dje—5:te tusendet.

HELLAS FÖRLAG, STOCKHOLM.

A. J. LINDGRENS BOKTRYCKERI BOKBINDERI FALKÖPING
1948

Anders Ek

En strid bland många.

Syndikalismen inriktar arbetarna på att i alla situationer tillämpa den allra förnuftigaste kampen, med de resurser som stå till buds. Därav självbestämmanderätten där medlemmen-individen är allt, klassorganisationsprincipen inom vars ram de olika produktionsgrupperna kunna kämpa var för sig om sådan kamp är till fyllest, eller stödja varandra i den utsträckning det är nödvändigt, eller i den mån det finns möjligheter, kort sagt, en klassorganisation inom vars ram de olika produktionsenheterna leva sitt liv, icke som fasta enheter utan som fritt samverkande grupper.

De olika grupperna inom trävaruindustrin kunna icke samverka och stödja varandra på grund av de reformistiska organisationernas byggnad även om ifrågavarande grupper äro aldrig så starkt representerade under ett trävarubolag. (Se kartellens stadgar.)

Den syndikalistiska organisationens byggnad och sammansättning står däremot öppen för dessa gruppers samverkan genom anslutning till denna organisation. Under många bolag äro de syndikalistiska skogsarbetarna i majoritet, men sågverks- och pappersindustri- samt transportarbetarnas majoritet äro i regel anslutna till de reformistiska organisationerna. Under sådana förhållanden måste även de syndikalistiska skogsarbetarna föra sina

strider inom den egna gruppen utan stöd från övriga grupper inom trävaruindustrin.

En syndikalistiskt organiserad arbetarklass måste ha oanade möjligheter att föra en framgångsrik kamp, vilket ovillkorligen måste bli följden av de förnuftiga organisationsformer och den förnuftiga taktik som syndikalismen innebär, men även den enskilda gruppens kamp blir en syndikalistisk kamp den gången arbetarna anstränger sig till att taga fasta på alla till buds stående medel i denna kamp.

En strid, som mer än många andra innebar kamplust, aktivitet och framåtanda, var Marma-Långrörsstriden 1932. Under förut urusla förhållanden, blev skogsarbetarnas tålamod drivet till bristningsgränsen då bolaget kom med ytterligare reduceringar. Striden varade i fyra månader och slutfördes med seger, i det bolaget frångick sina förut krävda reduceringar.

Majoriteten av de organiserade skogsarbetarna voro medlemmar i S. A. C. och minoriteten voro organiserade i Skogs- och flottnings. Men dessutom var det en stor grupp oorganiserade. Det gällde för oss agitatorer att organisera striden på effektivaste sätt, varibland de dagliga expeditionerna tillsammans med L. S. strejkvakter till skogarna för att få de oorganiserade solidariska, var en av de viktigaste uppgifterna.

Under dessa expeditioner kunde man få både 50 och flera oorganiserade med sig hem från skogen. Men andra dagen kunde man få höra ett rykte om att lika många hade börjat på ett annat område. Då man kom dit kunde det vara 10 à 12. Det var då att försöka få dem med sig. I de flesta fall lyckades det, i enstaka fall inte. I andra fall då sådana rykten kommo i farten, var det ren lögn utsatt av våra fiender, i många fall trogna reformister som inget högre önskade än att denna strid skulle gå i stöpet. Bolagets ''stubbknektar'' och skogvaktare utvecklade också en intensiv verksamhet med att få strejkbrytare till drivningarna, men med liten framgång, vi voro alltid ytterst vaksamma. Bättre resultat

trodde sig bolaget få då det fick den reformistiska organisationen till hjälp och samtidigt även Arbetets Frihets. Från såväl L. O. som Arbetets Frihet sändes ombudsmän till strejkområdet. Ombudsmannen från L. O. opererade huvudsakligen i mellersta och södra delen av stridsområdet vilket utgjorde nedre delen av Hälsingland. Arbetets Frihets ombudsman höll sig med förkärlek till övre delen eller övre Hälsingland och Härjedalen.

Det blev undertecknads uppgift att möta L. O:s representant och kamrat Stjärnas att möta Arbetets Frihets. De många möten som voro ordnade av de ''värda'' herrarna, blevo ingen glädje för dem. Folkets massa togo syndikalisternas parti, t. o. m. fingo vi nya medlemmar efter dessa möten och på två platser utvecklade sig dessa möten därhän att vi fingo nya L. S. efter desamma. Ja, Arbetets Frihets ombudsman var t. o. m. så brydd för debatt med den syndikalistiska agitatorn att han vid ett tillfälle föredrog att skubba iväg genom en bakdörr i lokalen hellre än att upptaga debatt. Det var en kampens tid i syndikalismens tecken. De dagliga expeditionerna fortsatte med växlande framgång. Ibland blevo ''de svarta pojkarna'' desperata och t. o. m. hotade och vid ett tillfälle vitsade en ''svarting'' med att han hade ''suttit inne'', hade varit lönnbrännare m. m. som han i sin enfald trodde vara en merit som skulle imponera på oss så att vi skulle låta honom vara i fred. Vi fortsatte med att ''taga hem folket'' och för att de skulle hålla sig hemma måste vi gå in för bildandet av insamlingskommittéer av livsmedel och pengar för att stödja framför allt de oorganiserade. Dessa kommittéers bildande föranledde de ''enda revolutionära'', nämligen kommunisterna att utlysa en konferens i Loos där de poängterade att vi ovillkorligen måste ''hallstämpla'' dessa kommittéer med initialerna IAH, men från syndikalistiskt håll förklarades att dessa kommittéer redan voro en verklighet och att insamlingen slagit bra ut utan att ha någon etikett på dem som politikerna skulle taga

äran av utan att ha gjort det ringaste för kommittéernas bildande. Ett undantag härifrån var kommittén i Ljusdal, där verkligen kommunisterna gjorde en lika stor insats som de rena syndikalisterna, men i egenskap av L. S.-medlemmar. I Ljusdal lyckades de också få titeln IAH på insamlingskommittén och kommittérade hade också likadana armbindlar på sig då de voro ute för att samla hop livsmedel.

Trots agitatorernas och strejkkommittérades vaksamhet och täta besök i skogarna, växte de ''svartas'' antal på vissa områden inom det stora stridsområdet, däribland Alftaskogarna och Arbrå-skogarna. Då man insåg att expeditionerna åt skogarna icke hjälpte längre utan antalet ''svartingar'' ökade, återstod endast att samla skogsarbetarna från vida nejder till demonstration. Sådan kom också till stånd, väl organiserad, med lokal för nattlogi, där också maten kokades samt där man mönstergillt utsett både kockar och kamrater som serverade maten. Indelningen av manskapet i tvenne kolonner, en med undertecknad som ''chef'' och en med kamrat Stjärna som befälhavare. Bilkaravanens avgång, debarkeringen och tåget till skogs, rensningen av ''svartfotsnästena (kojorna) på Alfta-skogarna och sedermera fram på natten på Arbrå-skogarna är ett av de intressantaste upplevelser som undertecknad varit med om. Man får inte glömma att vi voro bevakade av det demokratiska folkhemmets ''skyddsänglar'' poliserna och även landsfiskaler, vilka togo emot ''svartingarna'' då vi fått dem ur skogen.

Genom denna aktivitet, då 100-tals unga män stormade fram genom skogarna och rensade ''svartfotsnästena'' inom vissa områden hade det en dubbel verkan. Tidningspressen som alltid gör sensation av det minsta, förstorade det hela betydligt. Allt till vår fördel. De 100-tals männen blev i tidningarna 1000-tal. Och i synnerhet att vi opererade på natten, skrämde alla strejkbrytarelement inom hela stridsområdet så att ingen vågade längre ligga i en koja någon natt. Alla kojor blevo

tomma för ''svartfötter''. Vi behövde endast demonstrera på två avsnitt av stridsområdet och därmed blev det tomt över hela strejkområdet med följd att bolaget såg sig nödsakat göra upp med våra L. S. och samtidigt inhibera reduceringsdekretet.

Döm om vår förvåning då vi sedermera i en kommunistisk tillfällighetstidning i Värmland fick se en artikel där en av de kommunistiska spetsarna i Hälsingland skrev stridens seger på kommunisternas R. F. O. konto. Visserligen var det kommunister med både i striden i egenskap av L. S.-medlemmar och även i demonstrationen, men deras aktivitet var ju på ekonomiska området och då var det ju samtidigt också en syndikalistisk strid, vilket vi också klargjorde i Arbetaren efteråt. Den enda effektivitet vi sågo från den på sin tid ''märkliga'' R. F. O. var det att den som skrev artikeln i den värmländska tidningen, var ute i Loos och talade inför ett 25-tal personer på den förut omtalade konferensen som kommunisterna ordnat samt vid ett annat tillfälle då han var ute och delade ut valsedlar.

Denna strid var en av de aktivaste som förts i skogarna och den betecknades av experter som ett äventyr av syndikalisterna på grund av det ringa antal syndikalistiskt organiserade vi hade på området mot den gemensamma styrkan av reformister och oorganiserade, trots att syndikalisterna som organiserade voro i majoritet.

Men striden visar i alla fall vad även en ensam grupp kan uträtta då det finns aktivitet och kampvilja. Hurn mycket skulle då icke arbetarna i genomsnitt kunna uträtta om de samtliga anslöto sig till en organisation som den syndikalistiska. Syndikalismen blir framtidens organisation. Oavsett om arbetarna vilja eller inte, bli de av utvecklingen drivna till att förr eller senare föra en förnuftig kamp och detta är liktydligt med syndikalistis kamp. Syndikalismen blir arbetarklassens enda hopp och dess räddning.

Kulturen i skogarna.

Jag känner inte till de gamla ''goda'' tiderna för skogsfolkets vidkommande. Jag känner endast till några präktiga gubbar från denna heroiska tid, då det var så gott som livsfarligt att syssla med avverkning och flottning. Ser man de gamla kojorna och hör man de gamlas berättelser, då förstår man varför tuberkulosen härjat så svårt bland dessa proletärer.

Jag är inte någon skogsmänniska och att hugga en liten gran skulle nog betyda åtskillig tidsförlust för mig och bolaget. Men jag vågar skriva om skogsfolket i ett annat avseende — på ett gebit där jag är mera hemmastadd än då det gäller huggning eller körning. Det är skogsfolkets nya kultur. En kultur som man inte känner till i städerna.

En borgerlig bokförläggare ville inte tro mig när jag berättade att det finns hundratals och tusentals skogsmänniskor som systematiskt läser inte bara ''Levande Döden'' och ''Hela Undervärlden'' utan också klassiska och moderna sociala romaner, facklitteratur och reseskildringar. ''Det måste vara underliga undantag.''

Nåja, man ska aldrig lita på statistiken. Men för säkerhets skull har jag företagit en liten privat undersökning på en plats i Dalarna, där folk inte är alldeles bortkomna vare sig det gäller organisations- eller kulturfrågor. Jag kontrollerade skogsarbetarnas husbibliotek. Och resultatet var minst sagt glädjande. I de tio arbetarhemmen, där jag ''spionerade'' var genomsnittliga antalet böcker och skrifter 32. Av dessa endast 6 % religiösa, 10 % fackliga, däremot inte mindre än 48 % sociala och kulturpolitiska skrifter. Den övriga delen av litteraturen utgjordes av allehanda skönlitterära verk.

Av de tio hemmen höll sig fyra med Upton Sinclairs romaner, tre hade Jack London och två Travens mexikanska romaner. Åtta köpte regelbundet av den socialistiska litteratur som kom ut på Axel Holmströms, Federativs, Östeuropas m. fl. förlag. Så vitt jag kunde kontrollera, uppgick de årliga utgifterna för litteratur i dessa arbetarhem till 15 à 20 kronor. Naturligtvis känner inte alla bokförläggare till dessa glädjande resultat, ty de flesta storhajarna ger ut allt för dyr litteratur för att den ska kunna påräkna att vinna spridning bland skogsfolket. Mina erfarenheter som ''försäljare'' under föredragsturnéer säger att priset på en bok inte får överskrida 2:— kr., i varje fall inte 2:50.

Men det som är märkvärdigare, är att kortspelet allt mer och mer trängs tillbaka av böcker och tidningar i själva kojorna. De besök som jag avlagt hos kojornas folk vittnar om att trots tröttheten och de hårda arbetsförhållandena t. o. m. under drivningen finns läslust i skogarna.

Det mest glädjande är dock att skogsfolket förstår sig bättre på en hel del sociala och kulturella problem än något annat befolkningsskikt i Sverige. Inte för intet anser många — även undertecknad — att huggarna för tillfället är Sveriges mest vakna arbetare och de även ur klassynpunkt mest medvetna.

Vid ett föredrag om sexuella problem i norra Dalarne hade jag som enda opponenter en folkskollärare och handelsmannen, som tämligen ohyfsat kastade sig över mina alltför radikala synpunkter. Efter mötet föreslog en arbetare att samtliga åhörare skulle underteckna ett protokoll enligt vilket ''de närvarande var synnerligen belåtna med föredraget och anser att sådana föredrag är av behovet påkallade''. Och de undertecknade skrev inte bara sina namn utan också sin ålder. Det var en sjuttioårig gubbe och en sextonårig flicka med. Medvetna, klassmedvetna. ''Fienden'', som representerades av den reaktionära läraren och handelsmannen, sträckte vapen.

För bokförläggarnas vidkommande vill jag bara re-

kommendera att försöka utge litteratur till överkomliga priser. Det behövs inga tjocka volymer utan värdefulla småskrifter. Gärna en socialt färgad berättelse, gärna ekonomiska och politiska problem skildrade i populär, lättfattlig stil. Arbetarklassen, som för varje månad slöar till mer och mer i industrisamhällena, har en värdefull utpost i skogarna. ''Väckelsen'' ska kanske komma just från det hållet. Men inte den väckelse som predikanterna och byns reaktionära överklass tror på.

Det blir en väckelse, som kanske kommer att höja hela arbetrklassens sociala och kulturella nivå.

J. W. Kramer

När Bodträskåns bönder gjordes utfattiga och livegna.

Då man färdas vägen från Harads eller rättare Bodträskfors upp till Kåbdalis, en vägsträcka på cirka 6 mil, förvånas man över den massa rödmålade stolpar som kantar båda sidorna av vägen. På dessa stolpar sår med svarta bokstäver på vitt fält A. B. Y. M. vilket betyder Aktiebolaget-Ytterstfors-Munksund. Dessa stolpar utvisar gränslinjerna mellan bolagets olika hemman, som det förvärvat efter nämnda väg och Bodträskån.

Det var den år 1900 avlidne översten C. O. Bergman, som under sin disponenttid åren 1860—1887 vid Bodträskfors, gjorde fyra byar till bolagsdomäner. Då man

färdas vägen far man förbi fyra byar, nämligen Spikberg, Holmträsk, Pourtaure, Pjäsker. De fyra byarna tillsammans ägde 22 stora hemman, men av dessa finns i dag endast ett kvar i Holmträskbyn. De övriga äges av Ytterstfors-Munksund.

Under Överste Bergmans disponenttid, tillgick det på samma sätt efter Bodträskån, som efter övriga älvdalar. Nybyggarna eller bönderna, drogo eller körde timmer åt Bergman-Hummel & Comp. under vintrarna. Då våren kom och sluträkningen skulle göras, voro de i regel skyldiga på kontoret nere vid Bodträsk.

Då sluträkningen var färdig och skulden ökats med en hundralapp, fingo de som påbröd en ordentlig utskällning av översten för att de kört så lite timmer att de blivit skyldiga. Men efter att de fått veta vilka ärans lathundar de voro, så sade han till sin gamle kumpan kassör Renman: ''Följ med de drumlarna ut till förrådet och ge dem var sitt matlass, så att de icke svälta ihjäl till nästa vinter.''

Så var det att lasta på så mycket av mjöl, salt, fläsk, kaffe och socker som hästen orkade dra från Bodträskfors och till byn. Så åto de i förskott på denna mat tills att nästa vinters drivning började, vilken, då våren kom lämnade samma resultat.

Men det gick icke så länge att äta på förskott. Då skulden blivit några hundra kronor, tog Bergman i första hand hästen för skuld. Sedan blev det för den hästlöse att dra timmer själv. När de så dragit timmer några vintrar, voro de åter i skuld hos översten, och då fanns inget annat att ta än själva hemmanet.

Då jag för åtskilliga år sedan besökte Holmträsk by, visades jag till en 80-årig, som nu levde inackorderad på kommunens bekostnad hos en bolagsarrendator. Det sades mig att denna kvinna en gång för 50 år sedan varit byns skickligaste timmerkörare.

Kvinnan bar även syn för sägnen. Hon var stor och grov och företedde bilden av en knotig fjällgran. I likhet med så många andra hade hon i unga år gift sig

och bodde på ett hemman efter Bodträskån. De enda möjligheter till förtjänst den tiden, var skogsarbetet, timmerhuggning och timmerkörning. De båda nygifta började som alla andra att köra timmer åt överste Bergman. Mannen högg och kvinnan körde, och som jag redan antytt, hon var den värsta timmerkörare som då fanns efter ådalen.

Så körde de timmer några vintrar och som vanligt voro de på våren i skuld hos bolaget eller översten, som det alltid hette. År efter år växte skulden och till sist tog Bergman hästen för denna skuld och så voro de kvitt med översten för tillfället.

Pengar till en ny häst kunde icke anskaffas. Så började de båda makarna dra timmer åt bolaget. Nu var det kvinnan som högg och mannen drog, och då vägen var dålig hjälptes de åt att dra båda två.

Så gick det några år och åter var skulden på kontoret oroväckande stor, det blev först en ordentlig utskällning och sedan att skriva en inteckning å hemmanet, vilken inteckning hastigt nog förvandlades till ett köp.

Så voro dessa båda människor, som kanske börjat livet med ljusa förhoppningar att kunna slå sig fram, ruinerade och i det närmaste ställda på bar backe. Det var att stanna kvar på hemmanet, som bolagets arrendator, och börja ett det tröstlösaste liv någon människa kan föra.

Vad hade de gjort? De hade kört timmer åt bolaget, de hade dragit timmer åt samma bolag, de hade stulit timmer från kronans skogar åt samma bolag, ty då vägen började bli lång att draga timmer efter, så högg de timmer så nära åns stränder som det var möjligt, oavsett om träden voro stämplade eller ej. Den tiden var det icke så kinkigt om träden voro stämplade eller ostämplade. Det stals nästan lika mycket skog från en stämplig som var ostämplad som den stämplade som skulle betalas.

Det finns massor av historier från överste Bergmans

dagar och hur han lurade jägmästare och kronojägare, då det blev fråga om stulet eller ostämplat virke.

Då jag såg denna gamla kvinna i Holmträsk by, som böjd av år och tungt arbete, levde sina sista dagar på fattigvårdens eller den allmänna barmhärtighetens bekostnad, då svor jag en dyr ed på att vid alla tillfällen ställa Norrlands baggbölare inför offentlighetens domslut.

På samma sätt gick det med de övriga tjugo, som fingo överlåta sina hemman till Bergman, Hummel & comp. Det är en tröstlös anblick som möter en resande då han färdas efter denna väg. Fattigdomen och eländet grinar genom väggarna på de små fallfärdiga kåkarna. Skogarna efter Bodträskån äro snart till fullo avverkade. Arbetet på annat håll och av annat slag står icke att uppbringa. På de små åkertegarna kan folket icke leva, och framtiden måste under sådana förhållanden te sig i de mörkaste färger.

Ett av hemmanen vid Spikberg togs av bolaget för en skuld på 600 kr. Från hemmanet har bolaget avverkat minst 60 tusen träd av fullgod beskaffenhet. För åtskilliga år sedan återköpte sonen till den förre ägaren en ägostyckning från hemmanet. Han fick en fallfärdig kåk, en kornåker och ett potatisland samt några slåtterängar. För detta betalade han 1,200 kr. således dubbelt så mycket för ägostyckningen, som den skuld för vilken bolaget tog hela hemmanet från fadern.

Bolaget har således fått 60 tusen träd, plus 600 kr. kontant. Lika förbannat skriker varenda bolagsförvaltare och inspektor, ja, t. o. m. varje liten stubbknekt än i dag, att trävaruindustrin är så dålig att den ''bär'' sig icke.

Denna affär är endast en av de tusende, som under mer än en mansålder förekommit i Norrbotten och för övrigt i hela Norrland. Om sådana affärer icke bära sig, vad tusan är det då som skall lämna den profitsugna plankadeln tillräckligt stor profit?

Om man färdas efter den Norrländska kusten från

Seskarö och ner till Gävle, skall man finna på de vackraste platserna i skärgårdarna, storståtliga och magnifika villor, omgivna av parker och trädgårdar. Om man så frågar: Vem äger denna villa? skall man i 99 fall av hundra få till svar, att den äges av den eller den disponenten eller sågverksägaren vid det eller det sågverket. Pengarna till den slottsliknande villa äro tagna ur Norrlands skogar. Men likaväl har det aldrig burit sig att vara baggbölare.

Många av de palats som resa sig efter Strandvägen i Stockholm, äro byggda med pengar som äro tagna i Norrlands skogar. Men ägarna till dessa palats skola förbanna sig på att det varit en dålig affär att avverka landets skogar.

Men för älvdalarnas folk har det sannerligen icke varit någon lukrativ affär. Eländiga fallfärdiga kåkar kanta älvstränderna. I trasor klädda män, kvinnor och barn, trampa samma stränder. Armodet och eländet har slagit ner sina bopålar i de flesta hem. Det är kontrasterna: innevånarna i villorna och palatsen och folket i de fallfärdiga kåkarna efter älvdalarna, och dessa kontraster vittna vältaligt om för vilka trävaruindustrin varit en lukrativ affär.

Folke Lagerlöf

Skogarnas ungdom och könslivet.

I mänsklighetens och det rådande ''kultursamhällets'' historia finns det många mörka kapitel. Ett av de allra svartaste är nog det som rör sexuallivet. Lika väl

som av alla andra missförhållanden i det borgerliga samhället är det en klass som drabbas hårdast av alla av den sexuella nöden — proletariatet. Det vore meningslöst att tänka sig något annat, det vore ju detsamma som att inte rätt fatta orsakssammanhangen. Sexualnöden, som på den senaste tiden aktualiserats, är inte någon tillfällighet eller något nödvändigt ont utan den har sina orsaker i den oss påtvungna moralens ursprung och syften.

Under feodaltiden, då adeln och prästerna bildade den härskande gruppen, fastslog kyrkan att varje form av sexualt umgänge var belastat med ''arvssynd'' — tack vare det en gång överträdda förbudet att äta av kunskapens träd. Med den auktoritet, som kyrkan då hade, var det en synnerligen tacksam uppgift att komma med påbud, och resultatet uteblev inte.

När ''tredje ståndet'' efter den franska revolutionen tvingades att gå i försvarsställning mot arbetarnas organisationer, var den nödsakad att återförenas med kyrkan, och den härskande borgarklassen tog upp kyrkans paroller och system även på den s. k. moralens gebit. ''Desto mindre anledning det finns att frukta de förtryckta skall göra uppror, desto hänsynslösare kan utsugningen fortgå; och ju mer övertygade dessa är om att deras livsvillkors försämrande dikteras av en eller annan gud, ju mindre är risken för att de protesterar.'' Där har vi i stora drag grundtanken för upphovet till alla förordningar, lagar, seder, på- och förbud. Samhällets ideologiska överbyggnad måste ju skyddas, och moralen är ingenting annat än en samling praktiska föreskrifter hur man bäst ska hålla denna ideologi i helgd. Det är inte att undra på att ''moralen'' i den allra största utsträckning utformas i avseende på könslivet. Den som inte noga följer moralens bud är en dålig människa och prisgives åt offentlig fördömelse. Den borgerliga moralen säger oss att könsumgänget är legitimt erkänt av samhället endast i äktenskapet, medan det utanför detta stämplas som otukt, osedlighet. Många går

så långt att de framhåller att könsakten t. o. m. inom äktenskapet är lovlig endast då den syftar på barnalstring.

Men vi vet ju att det äktenskapliga samlivet inte dikteras av lusten att sätta barn i världen utan av den naturliga lusten att njuta av könslivet så naturligt som möjligt. Den gängse moraluppfattningen däremot syftar på att förhärliga äktenskapsinstitutionen — denna organiska beståndsdel av den privata äganderätten. Vi får aldrig glömma att den sexuella förbindelsen mellan två människor enligt den borgerliga moralkodexen *måste* bli ett ekonomiskt ärende. Kvinnans ekonomiska beroende av mannen medförde att mannen betraktade kvinnan i viss mån som sin egendom. Och då kvinnan mötte sina största sexuella och ekonomiska svårigheter utanför äktenskapet, så blev detta för henne trots allt detsamma som ett ekonomiskt skydd och samtidigt ett ordnat sexuellt liv.

Sexualmoralen undertrycker med sin osvikliga auktoritetsdyrkan hos samhällsmedlemmen allt könsliv före äktenskapet, samtidigt som denna borgerligt kyrkliga sexualmoral spekulerar i proletariatets nödläge och förvandlar proletärkvinnan till en marknadsvara för den privilegierade överklassen. Den borgerliga mannen är för tillfredsställande av sina sexuella behov nödsakad att uppsöka den proletära kvinnan, som genom dåliga familjeförhållanden och arbetslösheten ekonomiskt är ytterst beroende och som ofta av den lockande utsikten att kunna förbättra sina levnadsvillkor drivs till prostitution. Där den ''moraliska'' ideologien har ett starkt fotfäste, begagnar kvinnan första bästa tillfälle att rusa in i äktenskapets skyddande mantel — och vad blir då äktenskapet annat än en legaliserad form av prostitution? Könslivet blir förråat och kärleken en handelsvara som allt annat i det rådande samhället.

För att varje människa skall övertygas om den borgerliga moralens ofelbarhet sörjer samhällets institutioner: uppfostran i hemmen, skolan, nattvardsgången etc.

''Ljusspridarna'' i olika kulörer predikar mörker efter regeln ''sådant talar man inte om'', och sanningsvittnena påbjuder lögnen framför sanningen, ifall barnet skulle vara oförsiktigt nog att fråga efter sin härkomst. Att den härskande klassen lyckats i sitt ädla uppsåt med de moraliska buden, därom vittnar bäst dess djupa rötter inom arbetarklassen, där de småborgerligt tänkande skikten helt behärskas av samma moralbegrepp. Även i detta avseende kan konstateras att ''den härskande klassens ideologier är de härskande ideologierna''.

För skogsproletariatets vidkommande räcker inte det som här ordats. Genom arbetsplatsernas geografiska läge, genom att skogarnas ungdom långa tider nödgas leva mer eller mindre isolerade, omöjliggörs varje ordnat könsliv. Den manliga delen av denna ungdom är i sin kamp för tillvaron i stort sett tvingad att i veckor och månader leva helt skild från möjligheterna till varje slags könsumgänge och därmed naturligtvis också den kvinnliga. Frågan är om skogsarbetaren återbördad till ''civilisationen'' tar igen skadan eller om livet i celibat fortsättes. Nåja, det blir nog många som lyckas ta igen skadan, men lika många har det rätt så besvärligt med hänsyn till bristen på tillflyktsort för praktiserandet av kärlekslivets mest naturliga former. Var skall de ta vägen med sina ouppfyllda sexuella krav, då familjen i regel består av 7 à 8 medlemmar inburade i ett rum eller ett rum och kök. Skogsarbetarungdomen har inga möjligheter till ett värdigt sexualliv — den kan inte ens tänka på att ostört få handla på ett naturligt och människovärdigt sätt. Återstår sedan att för varje särskilt tillfälle hitta på något som ersättning för det rum som inte finns. Undra på att mycket för ungdomen förlorar av sin ursprungliga skönhet, mycket förråas och den djupare förståelsen för könslivet trampas sönder. Är de yttre betingelserna för sexuallivet sådana, så får nog en stor del av ungdomen ''respektera'' moralen vare det sig nu är meningen eller ej. Nog förlorar den gängse ''moralen'' allt mer och mer sin betydelse för skogsfol-

ket, men trångboddheten försvinner inte så lätt och många andra missförhållanden finns kvar.

Det faktum att det hårda slitet aldrig byts ut mot något annat utan att kampen för tillvaron år ut och år in förs under samma ytterst hårda förhållanden — gör sitt till att skogsproletären tar av stunden de fröjder den bjuder: det vore onaturligt om han nekade sig den fläkt av livet som tillfället någon gång bjuder. Men denna naturliga njutning av stunden blir ofta genom den rådande sexuella okunnigheten ett rus i blindo. Förhastade äktenskap grundas på grund av att ''hon råkat i olycka'', och de ekonomiska bekymren ökas. Det ena missförhållandet kompletterar det andra på ett utmärkt sätt. Borgarmoralen och den gängse äktenskapsideologien firar triumfer på människors nödläge och okunnighet.

Det går knappast att göra sig någon föreställning om hur många tusental bland skogarnas folk som till följd av dessa förhållanden berövas även av den lilla del relativ lycka, som de kunde njuta av i ett ordnat umgängesliv könen emellan. Men dessa förhållanden består endast så länge som den arbetande klassen inte förstår sitt eget värde och sin egen slagkraft. Den måste begripa att både den sexuella och ekonomiska nöden är resultatet av tron på den privata äganderättens heliga evangelium.

Erik Mattsson

Skogsfolk i Särna.

När avverkningarna för drygt ett halvsekel sedan började i dessa trakter, var det inte så många innebyggare som sysslade med skogsarbete, utan importerades arbetskraften från angränsande kommuner och landskap (Värmland icke att förglömma), hästar och folk i långa karavaner. Mycket av det som nu kan betecknas som modernt, praktiskt och bekvämt för skogsarbetarna, var då helt annorlunda. Allt var ganska primitivt i förhållande mot nu. Kojor fanns inte i någon större utsträckning, utan det var för både huggare och körare att logera under bar himmel första nätterna tills man hade timrat en koja. Då man kom till drivningen var det att binda hästarna ute och sedan göra upp eld. Ibland använde man finnarnas metod med s. k. ''nying'', vilket bestod i att man fogade ihop tvenne stockar av torrfura och tände eld emellan dem, den ena låg under och den andra ovanpå. Efter som det brann mellan stockarna, trycktes dessa samman av den övre stockens tyngd. På detta sätt hölls elden vid liv hela natten. Man tog i regel ett berg eller en av ris förfärdigad vägg till bakgrund samt ris under sig och stockarna eller nyingen framför. Från denna spred sig sedan värmen till de sovande. På detta primitiva sätt fick man draga sig fram tills man fått kojan färdig. Kojan i sin tur var naturligtvis ganska primitiv, med jordgolv, knappast något fönster, endast ett med flott genomdränkt papper. Ljuset i kojan kom huvudsakligen från eldpallen.

Förtjänsterna på den tiden voro mycket beroende av hur körarna stodo på sig då de kontrakterade på de olika avverkningarna. Huggarna gjorde i regel klart med priserna sedan de kommit till skogen och provhuggit

några dagar (de hade dess förinnan blivit bjudna ett visst pris pr stock för timret, någon bithuggning förekom inte i dessa trakter på den tiden) varefter de framlämnade sina krav till körarna, vilket de flesta gånger resulterade i att huggarna lade sig inne i kojan tills körarna eller arbetsgivaren gick med på deras krav. Ibland förekom kompromiss, i en del fall lämnade huggarna arbetsplatsen vind för våg och nya huggare kunde komma i stället, ofta för samma priser som bjudits.

Priset för huggning var i regel 18—20 öre pr stock för odriven skog med de primitiva verktyger som då användes, man hade endast yxa att fälla träd med, likaså kapning och barkning utfördes med endast yxan. Reflekterar man litet över dessa priser och de verktyger som stodo till förfogande så kan man förstå att det måste vara en onaturlig prestation efter 12 timmars arbetsdag för att komma till en förtjänst av 2:50 à 3:— kronor pr dag.

I och med att avverkningarna tilltogo i större utsträckning, började folkmängden växa genom att de tillresande stannade kvar, en del genom att de förälskat sig i ortens täcka kön, en del andra på grund av rikliga arbetstillfällen o. s. v.

Från och med år 1914 till 1920, alltså under krigsåren, tilltogo avverkningarna i större omfattning år från år och livsförnödenheterna stego i höjden. Med de stegrade levnadsomkostnaderna inställde sig också organisationstanken och man gick i författning om att bilda Särna L. S. Medlemssiffran ökade hastigt så att man på våren 1920 var uppe i över 200.

Förtjänsterna i skogarna följde efter de stegrade levnadsomkostnaderna så att man på en dag kunde förtjäna lika mycket som på en vecka nu, tills 1921 då depressionen kom och det blev nästan stilla i skogarna.

Medlemssiffran i L. S. hade emellertid dalat ner lika fort som den stigit, men av utrymmesskäl får det anstå med att förklara orsaken. Nu började en tid som kanske en vanlig människa inte hade tänkt på, arbetslöshet,

nöd och elände och helt naturligt konkurrens om de få arbetstillfällen som fanns. Organisationen stod maktlös att kunna kontrollera med det ringa medlemsantal som fanns kvar. Men de medlemmar som funnos voro fast beslutna att hålla organisationen vid liv. Tiden gick och den värsta krisen var över och man började åter att agitera man och man emellan och det visade sig att skogsarbetarna än en gång började intressera sig för organisationsfrågan.

Medlemmarna började åter strömma in i organisationen och man tog upp frågan om på vilket sätt man skulle förbättra skogsarbetarnas levnadsstandard. Efter en ingående diskussion var man enig om att registret (med prissättning av de olika avverkningarna) var den mest praktiska vägen att slå in på. Det har även efter 5 års tillämpning visat sig att priserna för massavedshuggning höjts med 100 % och priserna för timmer med 70 à 80 %. Varför det lagts an på att höja bitpriserna mera än timmerpriserna, beror på att den grova skogen mer och mer minskar, den stämplade skogen blir smäckrare och följaktligen ökar produktionen av massaved på bekostnad av timret. Det är då förklarligt att man lägger huvudvikten på att höja priserna på massaveden.

Jämsides med denna utveckling i lönehänseende, har på grund av den nya härbergeslagen för skogsarbetare, bostäderna blivit mera människovärdiga, man har numera trägolv och särskilt torkrum m. m. Men man får inte tro att det blivit bättre kojor enbart för att lagen kommit till, utan många gånger har det från arbetarna och organisationens sida måst stötas på för att få en ändring till stånd. Man får icke i detta hänseende lasta de större bolagen, vilka självmant gått in för en grundlig förbättring av bostäderna. men det är i många fall sämre med de mindre bolagen och företagarna, vilka mera försöker slingra sig undan.

De kollektiva matlagen ha också fullständigt slagit igenom och man kan ju med en viss stolthet påvisa att

det var här uppe i Norra Dalarna som man allra först började med de kollektiva matlagen. Till detta resultat har i regel de tillresande ''bolackarna'' och f. d. rallarna som stannat kvar, bidragit, enär de från järnvägsbyggen och övriga anläggningar voro vana vid att hålla ''kocklag''. Det är numera heller ingen ovanlighet att man har radio inmonterad i skogskojorna till trevnad för samtliga i kojlaget.

Särna L. S. är i ständig utveckling, medlemsantalet närmar sig snart 300. Registermetoden har ''smittat av sig'' och följts av våra L. S. icke endast i övriga socknar i Norra Dalarna utan även i Härjedalen m. fl. orter och vi kunna i dag peka på att vi inom dessa områden har den högsta lönestandarden i Sverige vad det gäller skogsarbete. Detta är frukten av en enhetlig syndikalistisk organisation och allmän anslutning till densamma. Vi har uppnått de första etapperna i det vi skapat förståelse för vår organisation och även en 100-procentig solidaritet, men vi äro därmed icke nöjda, ännu återstår mycket att uppbygga. Vi har en ungdomsklubb som har en stor uppgift att fylla. Vi måste också ha kvinnorna organiserade, så att vi kunna skapa en syndikalistisk moral inom hela arbetarkåren på platsen. Vi äro klara över att utan en klar syndikalistisk uppfattning och moral såväl på platsen som inom hela arbetarklassen, är all strävan till ett bättre samhällssystem till ingen eller i bästa fall till liten nytta. Det beror på i hur hög grad vi kunna revolutionera våra egna medlemmars tänkesätt och framför allt det uppväxande släktets, om vi skola kunna utveckla den sociala revolutionen och den industriella friheten och i den uppfostran har kvinnan den icke minst viktiga uppgiften att fylla.

Martin Olsson

Förr och nu.

Vem har ej sett ''Sången om den eldröda blomman'' och beundrat den kärlekskranke och våghalsige flottaren då han på en timmerstock gör den djärva färden utför forsen. Det finns bland arbetare, som själva ej varit sysselsatta vid skogs- och flottningsarbete, en och annan som undrar om det kan vara verklighet eller bara ett slags filmtricks. Men de som själva prövat flottningsfolkets hårda arbete, kan lugnt påstå och intyga att det under den tid, då flottningen ännu inte var industrialiserad, ofta förekom att liknande djärva män utförde forsfärder på en timmerstock.

Från varje älv, ja, från varje flottningsdistrikt finns det berättelser om dessa män som för sitt eget nöjes skull och för att vara lagets djärvaste man, vågade sig ut på dylika riskabla företag. Att dessa historier inte når en större allmänhet, får nog tillskrivas skogsfolkets tillknäppthet gentemot främlingarna som besöker deras bygder.

Mången har försökt sig på att skildra skogsarbetarnas liv och leverna — både journalister och författare som för att leva sig in i miljön själva tagit detta knog för en längre eller kortare tid för att sedan de umgåtts med skogsfolk kunna skildra deras kamp på grund av de erfarenheter som de fått av yrkesutövare. De flesta skildrar de nuvarande förhållandena i skogarna, något som det är lättare bli förtrogen med.

Det är i många avseenden omöjligt att jämställa forna dagars skogsarbetare med vår tids beroende på trävaruindustrins utveckling från en handsåg vid någon skogsglänta till det mest invecklade träförädlingssystem. Under senare delen av 1800-talet, då sågverken började

växa upp vid kusten och längs de större älvarna, översvämmades skogsdistrikten av arbetare som sökte skaffa sig arbetstillfällen där. Det var skogsfolkets heroiska tid. Men det var inte några ljusa tider vad förtjänst och övriga förhållanden beträffar. Gamla agitatorer och organisatörer skulle kunna berätta tjocka volymer om den saken.

Arbetsförtjänsten var på den tiden då och då bättre än vid andra arbeten. Dagspenningen för en medelgod skogsarbetare översteg med en krona t. ex. gruvarbetarens. Då huggaren kom till skogvaktaren för att få knog, blev han utrustad med nödiga verktyg, som bolaget fick tillhandahålla. Någon egentlig snöskottning kring träden förekom ej utan det blev i flesta fall så att vinterns hårdhet fick bestämma höjden på stubbarna. Det var den gamla mogna skogen som fick ge sin tribut under den tiden. Det värsta problemet var bostadsfrågan, som ordnades genom att man uppförde trånga kojor med träbritsar, täckta med granris, allt av rått rundvirke. Det är lätt att tänka sig hur det drog i dessa kojor, och det var nog de osunda bostadsförhållandena som knäckte de flesta.

Men där det finns pengar att tjäna, där kommer fort egoismen och dårskapen fram. Så ock i skogen. Snart började det verkliga blodslitet för att vara den främste på avlöningslistan. Följden blev att arbetsköparen kunde sänka priserna på huggningen, och alla arbetare tvingades att spänna sina krafter ännu mer för att kunna förtjäna födan för dagen. Detta förhållande fortsatte långt in på 1900-talet, då äntligen tanken att genom organisatorisk sammanhållning tillkämpa sig bättre levnadsförhållanden började vakna hos skogsfolket.

Man har även genom lagstiftning försökt förbättra bostadsförhållandena i skogen. Och om bolagen frivilligt ville tillämpa det som stadgas i dessa lagar, så skulle mycket till det bättre vara vunnet. Men det har visat sig att arbetsköparen böjer sig för föreskrifterna endast där organisationen är kraftig och kampduglig. Därför

är det inte alls något förvånansvärt att det ännu finns stora områden i vårt land, där hittills mycket litet blivit gjort för att förbättra bostadsförhållandena.

Ger man sig ut i skogarna i olika områden av vårt land, finner man en del platser med någon gammal kolarkoja, där det bor huggare, stekande sitt fläsk och kokande sitt svartkaffe vid en öppen eldstad, murad av gråsten — det är skogsfolk som sover i en så kallad syskonbädd.

Men fortsätter man sin vandring, så hittar man även ett annat slags bostäder: En relativt sett rymlig koja med goda fönster som släpper in rikligt med ljus, dragfria väggar och golv, vid den rymliga spisen står kockan i färd med att reda en måltid åt de hemvändande hungriga själarna. I kojan finns ett rum avsett för torkning av sura kläder och det finns böcker och tidningar som andlig föda. Men bäst av allt är att kojans folk har återfått livsglädjen och tron på sig själva.

Undersök organisationsformerna på olika platser och de priser som tillämpas. Sedan kan du nog själv ge svaret om det lönar sig att vara organiserad.

Anders Ek

Skogsarbetaren och religionen.

Skogsarbetarnas ställning till religionen varierar ganska betydligt, beroende på olika orter och de olika omständigheter som inverkat på folket.

Först och främst måste man framhålla att skogsarbe-

tarna inte är något enhetligt skrå i likhet med en del grupper industriarbetare och det är ganska olikartade element som bildar kåren. Med andra ord: Det är flera olika kategorier arbetare som utför skogsarbete. Vi har för det första de egentliga eller permanenta skogsarbetarna, rekryterade från de fattigaste folklagren på orten — "de som lever för dagen". Vidare har vi folk som fört ett kringflackande liv dels i skogarna, dels vid anläggen o. s. v. — det är de s. k. "bolackarna". Dessa män har kommit till platsen ifråga som skogsarbetare eller som rallare, men mött sitt öde i en kvinnas skepnad och blivit kvar som bofasta. Som tredje kategori kan nämnas de bofasta bönderna eller arrendatorerna av ren bondestam som varje vinter och även om sommaren utför skogskörslor åt de bolag som narrat skogarna ifrån deras förfäder.

De förstnämnda två kategorierna är de som uppehåller arbetarrörelsen, först och främst syndikalismen, ute i skogarna. Oftast är de bland de mest vakna arbetarna. Genom våra organisationer har ju inte bara teoretisk socialistisk litteratur trängt ut till dessa arbetare utan även antireligiös propaganda och i varje fall sådan litteratur som är ägnad att öppna ögonen på dem. De börjar göra sina reflexioner över saker och ting som berör deras tillvaro. De tror inte enbart på gammal tradition, uppammad av den borgerliga skola de genomgått. Bland dessa kategorier av skogsarbetare tror jag inte att det finns mer än enstaka personer som är gammalkyrkliga eller frireligiösa (läsare). Åtminstone kan jag intyga detta faktum i fråga om Särna, Idre, Lillhärdal o. s. v.

De bofasta bönderna däremot är mera rotfasta i sina traditioner — bland dem finns många kyrkobesökare och ännu flera frireligiösa. Dessa bönder är många gånger motståndare till organisationerna, i synnerhet till de syndikalistiska och därmed är de också motståndare till all upplysning, särskilt då det gäller religionsfrågor.

Man behöver inte överskatta upplysningens verkningar bland skogsbefolkningen — visserligen är det ofta så att många mindre upplysta personer söker sig dit där flertalet är organiserat och vågar då inte tala om sin eventuellt mindre radikala uppfattning. Men största delen av skogarnas folk anser numera att religionen är förkastlig i vilken form som helst. När de söker ett ideal så blir det oftast socialismens, och då blir nog alla bibelns fantasier skrinlagda.

Det heter förresten att var och en får stöd i bibeln för sin egen uppfattning, det gäller bara att tolka den rätt, efter vars och ens lära. Nu är det dock så att prästerna i regel är i sold hos kapitalismen och därigenom är de också försvarare och anhängare av den nuvarande samhällsordningen. De frireligiösa predikanterna har också i rikligt mått tolkat bibeln så att den verkat så som en underdånighetens och förnöjsamhetens lära för de fattigaste i samhället. I synnerhet pingströrelsen har här gjort den största skadan och i många fall drivit förut kloka människor till vansinne. Det var fallet bl. a. i Färila (Hälsingland). På en av mina agitationsfärder i detta landskap träffade jag en del sådana pingstvänner även bland skogsarbetarna. I skogen mellan Färila och Risarvet träffade jag ett arbetslag och en av lagets män betedde sig som en galning. Armarna gick som väderkvarnsvingar under det en ordström flödade över hans läppar och mannen förklarade att det inte behövdes någon fackförening då man själv tillhörde den himmelska fackföreningen. Och Herren skulle nog ordna det så att arbetarna fingo skäligt betalt. Herren skulle också ordna så att min tunga skulle tystna och några anhängare eller några nya organisationer skulle jag då rakt inte få till stånd. Herren tycktes dock helst hjälpa skogsagitatorn, ty dagarna efter bildade vi tre lokala samorganisationer just i de av pingssjukdomen mest härjade byarna.

Pingströrelsen har dock bergtagit många arbetare som förut gått in för sin organisation. Allt efter det de blev "troende", ansåg de att det inte var gudi behagligt om

de fick skapligt betalt för sitt arbete. Jag känner också personligen sådana arbetare. När religionen kan påverka en på det viset så är det behagligt för kapitalet.

Men jag känner också en person som tillhör arbetarrörelsen och alltid uppträtt som en ärlig medlem i sin organisation, men han hade fått en fix idé, nämligen att det var syndigt att ha medlemsbok på sig. Man fick inte ens sätta kontingentmärkena i boken utan de skulle istället klistras i en anteckningsbok som han skaffat sig. Men för övrigt ansåg han att det var riktigt att organisera sig.

Präster? Ja, det finns även *riktiga* bland dem. Under min tid som rallare fanns det en statskyrkopräst i Svanskogs socken (Värmland) vid namn Björkebaum. Liksom Leo Tolstoj byggde sin anarkism på det bästa i bibeln och särskilt på Jesu broderskaps- och morallära, så försökte denna präst tolka bibeln till den fria socialismens och syndikalismens fördel. Med syndikalismen blev han förtrogen sedan järnvägsbyggnaden Årjäng—Åmål kom igång och de nya idéerna kom till trakten tillsammans med en grupp rallare. Han följde en syndikalistagitator (Eugén Albàn), då denne var på föredragsturné efter banbygget, och före varje föredrag bad prästen till gud och välsignade både rallarna och deras organisation. Det låter naivt, men mannen var renhårig — det kunde han bevisa med sina gärningar. Då det var svårt att få logi, öppnade prästen prästgården och lät rallarna bo där. Och därvid gick han så långt att han även överlämnade pastorsexpeditionens lokal och endast behöll ett rum och kök för eget och familjens behov. Till arbetssökande, vägfarande, s. k. luffare, gav han bort mat och kläder så att han själv led brist ibland. Han försökte i allt som stod i hans förmåga, att vara Kristi efterföljare så att han höll på att bli ekonomiskt fullständigt ruinerad. Han var älskad och avhållen av rallarna och skogsarbetarna, men byns konservativa bönder ansåg att prästen inte var normal och att han borde skickas bort från socknen.

Huruvida denne prästs livsgärning avsatt några frukter bland skogsarbetarna i orten, är mig inte bekant, men för oss, som då kom i beröring med honom, lyser han än idag som den stora och ärliga idealisten.

Ola Norrman

Skogsfolkets International.

Här i Dalarne och lite varstans i Västmanland ligger vi norrmän i tusental, och vi hugger i — i ordets rätta betydelse. De flesta av oss är nybörjare — folk med stadsvanor och stadsuppfostran. En del intellektuella som hamnat i Sverige ganska frivilligt, om man bortser från det ofrivilliga i att leva i Quislings och Terbovens Norge. Många har kommit över gränsfjällen med polis — Gestapo, hird och polishundar — i hälarna. Många har stupat bland dem som sökte fly. Umbäranden, svält och tyska kulor gjorde slut på dem. Men vi andra, vi som lyckades nå detta relativt fria land, vi kan skatta oss lyckliga för att ha fått arbete, mat och kläder.

Mycket skrivs om den dåliga moralen som utmärker en del norrmän på svenska sidan. Men man glömmer bort att ett tiotal hopplösa individer eller svagare karaktärer som inte kan bära sitt öde utan att ta skada av umbäranden, psykiska lidanden, inte är typiska för 12 eller 15,000 andra människor av samma nationalitet. Om man skulle placera lika många svenskar eller engelsmän på andra sidan gränsen, så vore förhållandet inte ett dugg bättre. Det är dock delvis den skrikiga dagspres-

sens fel då man generaliserar. Varför behöver man skriva om att ''Norsk yngling rymde med en rock'', då det vore lika ''sensationellt'' att berätta om en yngling, som stulit en rock? Men sådana översittarfasoner behärskade även en stor del av den norska pressen — och utlänningshatet är en internationell företeelse.

Vi har nu i alla fall vårt jobb och försöker klara oss på vår huggarlön. I början går det si och så med förtjänsten, men efter ett par-tre månader — man märker knappast hur fort det går att öka från en kubik till två och tre — så blir man riktigt hemmastadd i det tunga arbetet och man önskar göra skäl för sig.

Vi faller inte till last för enskilda eller det offentliga i detta landet. Det är norska medel som används till flyktingarnas uppehållskostnader så länge de inte kan klara sig och det är vårt arbete som rättfärdigar vår vistelse i detta land — även sett från ekonomisk synpunkt. Och vilken stolt känsla som besjälar en, då man tänker på att vi inte tar levebrödet ifrån andra utan att vi tvärtom behövs i dessa tider.

Inte långt från oss arbetar olika andra nationers söner. Ryssar som bor på en herrgård och är i tacksamhetsskuld även inför sin egen legation. 80 rymlingar från norsk-tyska och finsk-tyska fångläger. Folk som sett döden i vitögat mer än någon annan bland oss flyktingar. De försöker också göra skäl för sig — men så är det också bondpojkar för det flesta — står inte främmande för skogsjobbet.

Så har vi polackerna, som rymde från tyska båtar och tyska tåg — stiliga livsglada pojkar som lär sig skogshuggarens värv svårare än vi andra. De tillhör industriproletariatet eller det intellektuella skiktet och därför är deras förtjänst oftast mycket lägre än vår. Vi hör dock om ''sagolika'' svenska huggarlöner — 25 à 30 kronor — men dit är det ett långt steg för oss.

Med svenskarna förbindes vi av ett kamratskap som bådar gott för framtiden. Vi skyller inte på dessa trevliga fåmälda kamrater för allt det som Norge fått lida

allt sedan Narvik och hästskotrafikens jubeldagar. Vi vet att de hatar förtrycket som pesten och att de är lika goda ''norrmän'' som vi då det gäller motståndet mot en viss undfallenhetspolitik.

Har det någon praktisk nytta för framtiden att vi nu knogar här i Sveriges skogar — vi norrmän, polacker, ryssar och andra?

Jag tror det. Det gror en anda av kamratskap i internationellt mått som vi tidigare inte ens kunnat drömma om. Vi begriper ordet international och vi blev lika goda internationalister som vi är norrmän. Här i de milsvida svenska skogarna, långt borta från allt som varit kärt för oss och som betytt livet för oss, vaknar inte bara klassolidariteten utan också känslan av att vi inte är främmande för andra folk och inte behöver hålla oss isolerade från andra även då kriget en gång slutar. Det är skogens International som vaknar till liv och blir verklighet.

I N N E H Å L L:

Ny H!

1:a upplagan 1938 på Östeuropa förlag